

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI ALUEIDEN KEHITTÄMISESTÄ JA KASVUPALVELUISTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI, HE 35/2018 vp

Yleistä

Lapinjärven kunta kiittää mahdollisuudesta lausua esillä olevasta hallituksen esityksestä.

Maakuntauudistuksen tarpeellisuus ja mahdolliset seuraukset tulisi arvioida uudelleen. Maakuntauudistus toisi toteutuessaan uuden hallinnon tason kaupunkien ja valtion väliin. Tutkimustiedon tai asiantuntijalausuntojen valossa ei ole nähtävissä, että monialaisesta maakuntahallinnosta syntyisi synergia- ja tehokkuushyötyjä tai sujuvampia julkisia palveluja. Uudistuksen riskinä on eri alueiden ja niiden asukkaiden eriarvoistuminen, kustannusten nousu, byrokratian lisääntyminen sekä lähipalveluiden heikkeneminen tai jopa katoaminen joiltain alueilta Uudeltamaalta.

Lapinjärven kunta on kehittänyt vuodesta 2015 ihmislähtöisiä julkisia palveluita. Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut tehdään lähellä ihmistä, huomioiden eri toimijoiden tarpeet ja toiveet sekä palveluiden vaikuttavuus. Maakuntauudistuksessa Lapinjärvellä nähdään riskinä ihmislähtöisten palveluiden karkaamisen kuntalaisten ulottuvilta ja ymmärryksen katoavan liittyen lapinjärveläisten tarpeisiin liittyen. Tämä asettaisi lapinjärveläiset heikompaan asemaan muuhun maakuntaan verrattuna.

Kustannukset karkaavat helposti kun palvelun tuottaja ja järjestäjä sekä maksaja ovat eri tahoja. Paras malli on se, että maksaja on myös se, joka pystyy vaikuttamaan palveluiden sisältöön. Haastavaksi muodostuvat siis erityisesti tilanteet, joissa maakunta olisi palveluiden järjestäjä, mutta kunta maksaja. Kunnille ei saa jäädä rahoitusvelvoitetta palveluista, joita se ei itse järjestä tai pysty muuten vaikuttamaan palveluiden tuottamisen laajuuteen ja sisältöön. Huonona esimerkkinä voidaan nostaa esille mm. sote-palvelut, joissa nytkin joudutaan maksamaan kustannuksia palveluista, joiden sisällöstä ja kustannusvaikutuksista päättää muu organisaatio kuin kunta itse.

Uudistuksen vaikutusten arviointi on vaikeaa, eikä esimerkiksi kustannusrakennetta tai taloudellisia vaikutuksia ole laskettu riittävällä tarkkuudella. Uudistusta ei tule toteuttaa esitetyn kaltaisena ja siten myös alueiden kehittämiseen ja kasvupalveluihin liittyvät lait tulee arvioida kokonaisuudessaan uudelleen.

Lähidemokratian turvaaminen

Uusimaa on ainoa maakunta, jossa kaksi eduskuntavaalipiiriä on tarkoitus yhdistää. Tämä johtaisi selvitysten mukaan siihen, että jopa 17 kuntaa 26:sta jäisi ilman edustajaa maakuntavaltuustossa. Maakuntavaltuutetut edustaisivat maantieteellisesti vain 9 kuntaa, eli 35 prosenttia alueesta. Esimerkiksi noin 100 000 asukkaan väestöpohjan omaavalta itäiseltä Uudeltamaalta uuteen maakuntavaltuustoon olisi erittäin vaikeaa tai mahdotonta saada useita edustajia. Lapinjärveltä edustajaa ei saataisi lainkaan. Uudenmaan maakunnan alueella maakuntauudistus aiheuttaa demokratiavajeen, joka koskettaa muuta kuin pääkaupunkiseutua.

Itäisen Uudenmaan kannalta uudistuksen tavoitteet eivät ole realistisia ja uudistus suunnitellussa muodossa johtaisi lähipalveluiden vähenemiseen, demokratian heikkenemiseen ja ihmislähtöisyyden katoamiseen. On helppo sanoa, että maakuntavaltuutettujen pitää ajatella koko maakuntaa, mutta onko tämä realistinen odotus? Jo kuntatasolla voidaan nähdä ”kotiinpäin vetämistä” esimerkiksi kyläpolitiikoinnin muodossa. Tämä oman alueen edun turvaaminen on inhimillistä ja esimerkiksi tilanteessa, jossa palveluita on karsittava, on se helpompaa tehdä itselle etäisistä palveluista. Mitä etäämpänä päätöksentekijä on alueesta, sitä vaikeammaksi objektiivinen päätöksenteko muodostuu. Koko maakunnan edun ajattelua on helppo mainostaa, mutta varmasti lähes mahdoton toteuttaa tilanteessa, jossa edustajat kuitenkin ovat vaaleilla valittuja eli tietyllä poliittiselle ja alueellisella mandaatilla.

Lähidemokratia ei saa vaarantua uudistuksessa.

Työllisyyspalvelut

Lapinjärven kunta on panostanut voimakkaasti työllisyysasioiden hoitoon vuodesta 2016. Kunta on aloittanut oman työttömien valmennuspalvelun Taitopaikan ja lisäksi palkannut henkilön etsimään piilotyöpaikkoja. Yksilölliset, ihmisten omaan osaamiseen ja asiakkaiden kuunteluun ja läsnäoloon perustuvat palvelut ovat toimineet hienosti. Sekä työttömät, muut kunnat että yritykset ovat olleet tyytyväisiä palveluun. Taitopaikkapalveluiden lisäksi on panostettu myös mm. kesätyöllistämisen ja palkkatukityöllistämisen tukemiseen. Lapinjärven työttömyys laski vuonna 2017 yli 25 prosenttia näiden toimenpiteiden ansiosta. Lapinjärven kunta on tuoteistanut työttömien valmennuspalvelun ja myy palvelua myös muille kunnille.

Lapinjärven kunta haluaa jatkaa edelleen tuloksellista työllisyyspalveluiden hoitoa alueella. TE-toimistojen heikentyneen saavutettavuuden ja työvoimapulan vuoksi, kunnan omat palvelut ovat olleet asiakkaille korvaamattomia. Henkilökohtainen asiakkaan omista tarpeista lähtevä lähipalvelu on heikentyneessä sosiaalisen osallisuuden tilanteessa ainoa keino kohdata ja motivoida henkilöä avoimille työmarkkinoille. Heikosti työllistyvä asiakaskunta tarvitsee käytännönläheistä arkielämän apua työllistymisessä sekä myös mahdollisten työpaikkojen etsimisessä. Mikäli Suomen työllisyystavoitteet halutaan saavuttaa, tarvitaan myös yritysten motivoimista työllistämiseen ja heidän riskin vähentämistä työttömän palkkaamistilanteessa. Ainakin Lapinjärvellä henkilökohtaisella kohtaamisella ja yritysten tarpeiden tarkalla selvittämisellä sekä asiakaspalvelulla on saatu hyviä tuloksia aikaan.

Lakiesityksen mukaan kasvupalvelujen järjestämisen osalta maakunnille ovat siirtymässä ELY-keskusten ja TE-toimistojen tällä hetkellä käytössä olevat resurssit. Kunnat käyttävät valtakunnallisesti vuositasolla työllisyyden hoitoon noin miljardi euroa, eli noin 400 miljoonaa euroa ELY-keskuksia ja TE-toimistoja enemmän. Jotta kunnat myös tulevaisuudessa osallistuisivat nykyisen suuruisilla resursseilla työllisyyden hoitoon, tulee niille maakuntauudistuksen toteutuessa tarjota riittävästi työkaluja ja kannustimia, joita nyt tehtyyn hallituksen esitykseen ei pääosiltaan sisälly. Tämä korostuu erityisesti tilanteessa, jossa maakuntien yleiskatteinen rahoitus ei riitä pääosin vapaaehtoisten ja harkinnanvaraisten kasvupalvelutehtävien rahoittamiseen. Kunnan rahoitusvastuu tulee poistaa, mikäli kunnalla ei ole oikeutta vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.

Työllisyyspalveluissa olisi tärkeää mahdollistaa kuntien toimiminen palveluiden tuottajana ja olla myös mukana asiakasohjauksessa.

Maahanmuutto- ja kotouttamispalvelut

Lapinjärven kunnassa on hyvin vähän pakolaisia. On hyvä jos näitä palveluita koordinoidaan maakunnan tasolla, mutta toisaalta on muistettava, että painoarvo on joillakin alueilla vähäinen. Uudenmaan maakunta on tässäkin asiassa siis hyvin heterogeeninen, mikä aiheuttaa suurta vaihtelua palvelutarpeessa maakunnan eri alueilla. Kotouttamispolitiikka on monialaista ja vaatii tiivistä yhteistyötä kaikkien toimijoiden kanssa.

Kunnalliset yrityspalvelut ja aluekehitys

Lapinjärven kunta osti vielä vuoteen 2017 asti alueellisen elinkeinoyhtiön palveluita, mutta palkkasi oman elinkeinokehittäjän vuonna 2018. Tämän taustalla oli tyytymättömyys alueellisen yhtiön palveluihin. Lapinjärvi koki pienenä kuntana jäävänsä isompien toimijoiden jalkoihin eikä saanut sitä yksilöllistä juuri Lapinjärvelle suunnattua palvelua. Muut kunnat panostivat yhtiöön enemmän, joten Lapinjärven saama panos jäi pieneksi. Lapinjärven ”myyminen” yrittäjille oli toki myös vaikeampaa kuin vaikkapa Porvoon

kaupungin, joten ymmärrettävää oli, että työ keskittyi enemmän Porvooseen. Pienessä organisaatiossa voi kuitenkin toimia isompaa ketterämmin ja nopeammin sekä tarjota ihmislähtöistä palvelua, näin Lapinjärvi haluaa toimia myös jatkossa. Maakuntauudistuksen ”rivien välissä” luettavat suunnitelmat kunnallisten elinkeinopalveluiden jatkokeskittämisestä ovat huolestuttavia. Kunnille on tärkeää turvata täysi toimintavapaus ja päätöksentekovalta kunnan omissa elinkeinopalveluissa (mm. rakennusjärjestys, kaavoitus, neuvonta, tontit). Kuntien itsehallinto on taattava.

Lapinjärvellä iso osa elinkeinopalveluista ovat kehittämishankkeet. Pienessä kunnassa kehittämishankkeiden läpivieminen ja todellisten muutosten tekeminen on osoittautunut isompia organisaatioita helpommaksi. Lisääntyvä byrokratia huolestuttaa maakuntamallissa. Suomessa pitäisi puolestaan panostaa nopeampiin, yrittäjäystävällisempiin ja joustavampiin elinkeinopalveluihin – tässä uusi maakunnan organisaatiomalli ei ole hyvä ratkaisu.

Myös elinkeino- ja elinvoimapalveluissa on huomioitava Uudenmaan hyvin erilaiset alueet, mikä vaatii palvelun järjestäjältä ja tuottajalta paljon alueellista osaamista. Esimerkiksi Lapinjärvellä on paljon kehittämishenkistä maa- ja metsätaloutta, mikä pitää huomioida palveluiden järjestämisessä.

Hallituksen esitys ei tunnista riittävästi kuntien kehitysyhtiöiden roolia ja merkitystä elinvoima- ja kasvupalveluiden tuottamisessa kunnissa ja maakuntatasolla. Kuntien ja kehitysyhtiöiden rooli yritystoiminnan kehittymisessä ja innovaatiotoiminnan edistämisessä on keskeinen, eikä sitä tule uudella lainsäädännöllä heikentää. Euroopan unionin rakennerahastoista rahoitettujen yritystukien siirtäminen pois osin kuntien sidosyksikköinä toimivien kehitysyhtiöiden ulottuvilta poistaisi merkittävän osan yhtiöiden rahoituksesta, mikä merkitsisi monen kehitysyhtiön toiminnan supistumista.

Kasvupalveluita uudistettaessa tulisi lisätä rahoitusta yritysten toiminnan kannalta tärkeiden innovaatio- ja kehityshankkeiden edistämiseksi sekä mahdollistaa niiden osallistuminen kasvupalveluiden tuottamiseen. Lisäksi pitäisi huolehtia siitä, ettei maakunta laajenna palveluvalikoimaansa toimintaan, jota esimerkiksi kunta jo tarjoaa.

Myöskään EU:n rakennerahastoista saatavien yritystukien siirtämisellä Uudenmaan erityislainsäädännössä kuntayhtymän ulkopuolelle maakuntaan ei ole perusteltua, koska nämä yritystuet ovat oleellinen osa yritysten kuntayhtymältä saatavaa kehittämispalvelua. Tulisikin harkita, että aluekehittämisen lakisääteiset tehtävät (pl. rahoitus) osoitettaisiin kuntayhtymälle kasvupalvelujen ohella. Valtion ja maakuntien tulisikin keskittyä pääasiallisesti rahoittajan rooliin.

Lakiesityksessä tulee tuoda selkeämmin esiin kuntien merkitys alueen kehittämistyössä ja vaikuttamismahdollisuudesta aluekehitykseen liittyen.

Maakuntauudistus ja toteutettava kasvupalvelu-uudistus eivät riittävästi tunnista tarvetta kunta/kehittämisyhtiö – maakunta (kasvupalvelukuntayhtymä)/valtio -akselin yhteistyölle. Julkisia yrityspalveluja olisikin syytä tarkastella kokonaisuutena, jossa kehitysyhtiöiden työ yhdyspintana yrityksiin tunnistetaan ja tunnustetaan osana palveluiden tarjontaketjua. Tämä yhteistyöakseli on myös kehittämisaktiivisuuden ja hankkeiden generoitumisen kannalta keskeinen. On vaikeaa nähdä yritysverkostojen sekä yliopistojen ja tutkimuslaitosten yhteisen kehittämisen varaan rakentuvan innovaatiotoiminnan kehittymistä ja laajenemista ilman kaupunkien ja niiden kehitysyhtiöiden aktiivista roolia. Tulevaisuuden julkinen sektori on verkostoissa toimiva asioiden mahdollistaja.

Kasvupalveluiden järjestäjällä tulisi olla mahdollisuus kohdentaa rahoitusta yritysten ohjaukseen yritysten kasvua tukevien kasvupalveluiden käytössä. Se mahdollistaisi kuntien ja niiden kehitysyhtiöiden yritysneuvonnassa syntyvien kontaktien täysimääräisen hyödyntämisen yritysten kasvun ja innovaatiotoiminnan tukemisessa samalla kun yhteinen resursointi aktivoisi kuntia myös tulevaisuudessa

suuntaamaan rahoitusta yritystoimintaan ja työllisyyttä tukeviin toimenpiteisiin. Yritysten sujuvat toimintaedellytykset on pyrittävä kaikin tavoin turvaamaan koko Uudellamaalla.

Oppilaitosyhteistyö ja työllistämistoiminnan opinnollistaminen

Ammatillisen toisen asteen koulutus on keskeistä alueiden elinvoimalle ja kilpailukyvyille. Jokaisessa maakunnassa ja kaupunkiseudulla toimii ammatillisen koulutuksen järjestäjiä, joilla täytyy olla oikeudellisesta toimintamuodosta riippumatta tasavertainen mahdollisuus tuottaa myös kasvupalvelukokonaisuuden mukaisia rekrytointi- ja osaamispalveluja. Valtakunnallinen koulutuksen järjestäjien verkko tarkoittaa, että esityksessä mainittu markkinapuutetilanne on varsin epätodennäköinen. Työvoimakoulutuksen ulkopuolelle jää määrällisesti huomattavasti suurempi ammatillisen koulutuksen kokonaisuus, jota ohjataan opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvilla. Näillä koulutuksen järjestäjillä on keskeinen rooli maakunnan ja kaupunkien elinkeinopolitiikassa sekä työllistymisen tukemisessa ja työttömyyden hoidossa. Koulutuksen järjestäjät huolehtivat mm. työttömien omaehtoisesta koulutuksesta.

Vuosina 2015–2016 työttömien omaehtoiseen koulutukseen osallistui lähes yhtä paljon ihmisiä kuin työvoimakoulutukseen, joten työttömien omaehtoisella koulutuksella on merkittävä rooli työvoimatarpeiden täyttämässä. Tulevaisuudessa on olennaista, että kuntaomisteisilla osakeyhtiöillä on mahdollisuus järjestäjä- tuottaja – mallissa osallistua kasvupalvelujen ja työvoimakoulutuksen kilpailutuksiin ja että lainsäädäntö tukee tasavertaisesti markkinoille osallistumista. Merkitys on suuri alueelliselle elinvoimalle ja jo olemassa olevan osaamisen hyödyntämiselle uuden työvoiman kouluttamisessa. Toiminta tukisi myös lisääntyvän maahanmuuttajaväestön työllistymistä ja kouluttautumista.

Kaikki tutkintoa tavoittelematon koulutus siirtyy kilpailuille markkinoille ja juuri ostajan/hankkijan roolia tulisi harkita huolellisesti. Ostajan tulisi tuntea parhaiten paikalliset olosuhteet ja tarpeet, näin hankinta kohdentuu tarkoituksenmukaisimmin. Mikäli hankinnoissa painotetaan ainoastaan hintaa vaikuttavuuden sijaan, johtaa se väistämättä esim. paikallisten koulutusorganisaatioiden tulovirran pienenemiseen myös tältä osin. Näin on käymässä myös uusien maakuntien ja niiden uudistuvien tehtävien osalta jos kasvupalveluissa ei korostetusti mahdollisteta ammatillisten oppilaitosten roolia tarjoajina. Tämä pätee myös työllisyyden hoitoon ja työvoimakoulutukseen sekä kuntoutukseen, uraohjaukseen ja tarvekartoituksiin sekä yrittäjyyden tukemiseen.

On huomattava, että tutkintoon johtavaan koulutukseen on osoitettu valtionosuusrahoitusta toimijoiden järjestämisluvista, jotka aktivoituakseen tarvitsevat alueen oikeita asiakkuuksia esim. työllisiä aikuisia tai työttömiä. Haasteena on, että ammatillisen koulutuksen reformin ja kasvupalveluiden välistä yhteensovitusta tai vaikutuksenarviointia ei ole riittävästi tehty.

Kuntien sidosyksikköjen tuottamismahdollisuus

Lakiehdotuksen 24 § 3 momentin mukaan toimija, joka tuottaa palveluja maakunnalle, ei voi olla kunta eikä hankintalain 15 §:ssä tarkoitettu kunnan sidosyksikkö muuten kuin markkinapuutetilanteessa. Tähän ei ole perustetta. Varsinkin yhtiömuodossa toimivien kuntien sidosyksiköiden tulisi kuitenkin voida kilpailla samoilla markkinoilla yksityisten yritysten kanssa. Kuntalaki tai kilpailulaki eivät estä julkisyhteisöjä tai niiden määräysvaltaan kuuluvia yhtiöitä kilpailemasta yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla. Kilpailulain 4 a luku ja kuntalain 15 lukujen tavoitteena on saada aikaan neutraalit kilpailuolosuhteet näiltä osin. Ei ole myöskään syytä suojata yksityisiä yrityksiä markkinaehtoisesti toimivien kuntien sidosyksiköiden kilpailulta. Kilpailun salliminen parantaisi myös lakiesityksen keskeisenä tavoitteena olevaa palvelujen saatavuutta.

Lakiehdotusta on muutettava siten, että kunnan tai kuntien yhtiömuodossa toimivat sidosyksiköt voivat tuottaa kasvupalveluja. Samalla tulisi kokonaisuudessaan uudelleenarvioida lakiin sisältyvä yhtiöittämisvelvollisuus kuten sosiaali- ja terveydenhuollon lakikokonaisuutta arvioitaessa.

Uudenmaan erillisratkaisu

Mikäli maakuntauudistus toteutetaan, olisi lakiesityksen mukainen Uudenmaan erillisratkaisu ja Uudenmaan kasvupalvelukuntayhtymän perustaminen Lapinjärven kunnan kannalta hyvä asia. Kuitenkin jo perustamisvaiheessa tulisi muidenkin kuntien kuin pääkaupunkiseudun kaupunkien olla mukana laatimassa perussopimusta ja linjaamassa kuntayhtymän toimintaa. On tärkeää ja tarkoituksenmukaista, että kuntayhtymään voivat halutessaan liittyä kaikki Uudenmaan kunnat.

Alueellisten erityispiirteiden, erityisesti muista maakunnista huomattavasti poikkeavan Uudenmaan, huomioiminen on oikea lähtökohta. Myös rahoitusmekanismi, jossa kuntayhtymän rahoitus tulee suoraan valtiolta Uudenmaan maakunnan sijaan, on perusteltu ja kannatettava. Näin voidaan varmistaa, että kasvupalveluihin osoitettu rahoitus tullaan myös käyttämään kasvupalveluihin, mitä ei voida pitää esitetyn maakuntahallinnon yleiskatteellisessa toiminnassa muilta osin yhtä selvänä toimintamallina tai lopputuloksena.

Kuntayhtymän perussopimuksen tulee turvata pienille ja keskisuurille kunnille riittävät vaikutusmahdollisuudet kuntayhtymän päätöksenteossa. Yhdenvertaisuuden ja poliittisen edustuksellisuuden toteutumisen osalta voidaan arvioida, että kuntayhtymä tuottaa osin paradoksaalisesti Uudenmaan reuna-alueille paremman vaikutusmahdollisuuden kuin maakuntahallinto. Kuntayhtymämallissa koko alueelta olisi mahdollisuus saada kattavasti edustajia päätöksentekoon. Erillisratkaisussa voidaan myös nähdä haasteita, jotka myös liittyvät myös yleisemmin valittuun linjaan keskeisten julkisten palveluiden järjestämisen siirtämisestä kunnilta maakunnille. Erityisen merkittävä kysymys on kunnista irtautuvaksi esitetyn sosiaali- ja terveydenhuollon ja kasvupalvelujen välisten palveluketjujen monimutkaistuminen. Mikäli lakiehdotukseen kirjattu Uudenmaan erillisratkaisu toteutuu esitetyssä muodossaan, voi asiakasohjauskysymys saattaa ilman hyvää yhteistyöstä muodostua entistä haastavammaksi.

Uudenmaan erillisratkaisua koskevat kirjaukset jättävät myös auki paitsi kuntayhtymän yleisiin hallinto-, vastuu- ja talousasioihin liittyvät kysymykset, myös toiminnan käytännön tarkemman organisoinnin. Tämä yhdistettynä aikatauluun, jonka mukaan päätös kuntayhtymästä pitäisi olla tehtynä maaliskuun alkuun 2019 mennessä tai erillisratkaisumahdollisuus raukeaa ja vastuu toiminnasta siirtyy Uudenmaan maakunnalle, on hyvän, monipuolisen ja käytännön työn erilaiset näkökulmat huomioonottavan valmistelun näkökulmasta mahdoton. Esitetyllä aikataululla on varmaa, että tammikuussa 2020 uudet rakenteet ja käytännöt ovat vielä kaukana valmiista riippumatta siitä, onko toiminnasta vastuussa kuntayhtymä vai maakunta. Erityisen epärealistinen aikataulu on uusien tietojärjestelmien kehittämisen ja käyttöönoton suhteen.

Kasvupalveluiden tärkeimmät tehtävät

Maakunnallisten kasvupalveluiden tehtävänä olisi mahdollistaa kunnan sujuva ja ketterä elinkeinotoiminta ja muut kasvupalvelut. Tavoitteena tulisi olla koko maakunnan kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden rakentaminen isoissa asioissa. Tämä tarkoittaa mm. alueellisten erojen ymmärtämistä, hyväksymistä ja tukemista. Yhdenmukaiset tulkinnot lainsäädännössä eri viranomaisissa ja maakunnissa on äärimmäisen tärkeässä asemassa koko Suomen kilpailukyvyyn vahvistamisessa. Palvelutuotantoon tulisi tuoda huomattavasti enemmän asiakas- ja ihmislähtöisyyttä.

Tulevaisuuden toimintamalli on verkostomainen toiminta, johon elinvoimapaalveluiden on erityisesti panostettava. Maaseudun ja kaupungin vastakkainasettelu tulisi poistaa rakenteista. Kasvupalveluiden tehtäviin tulisi kuulu esteiden poistaminen ja puitteiden luominen.

Yhteenveto ja keskeiset muutosesitykset

1. Uudenmaan kunnille on välittömästi annettava oikeus osallistua Uudenmaan kasvupalvelukuntayhtymän suunnitteluun ja perussopimuksen laadintaan.
2. Kunnille tulee jättää oikeus työllisyyspalveluiden hoitoon ja valtion tulee osoittaa siihen riittävä rahoitus. Kuntien hyväksi havaittuja työllisyyden edistämisen toimintamalleja on jatkettava ja edelleen kehitettävä.
3. Lakiesityksessä tulee tuoda selkeämmin ja suoraan esiin kuntien merkitys alueen kehittämistyössä (ml. valtion kanssa tehtävät sopimusmenettelyt, kaavoitus, maankäyttö, ilmastotavoitteet jne.) ja maakuntaan nähden ensisijaiset vaikuttamismahdollisuudet aluekehitykseen liittyen.
4. Lakiesityksessä on turvatta kuntien omien elinkeino- ja elinvoimapaalveluiden jatkuvuus ja mahdollistaa toiminnan jatkuva kehittäminen vielä aikaisempaa joustavampaan ja ketterämpään suuntaan.
5. Uudenmaan alueen heterogeenisyys tulisi tunnistaa ja hyväksyä sekä ottaa mukaan uudistukseen. Maaseutualueiden sekä kaupunkialueiden vahvuudet tulee tunnistaa ja vastakkainasettelu lopettaa.
6. Ammatillisen koulutuksen reformin ja kasvupalveluiden yhteensovittamisen arviointi tulisi tehdä.
7. Palveluiden hankinnoissa tulee priorisoida vaikuttavuutta ja etsiä aktiivisesti uusia rahoitusmuotoja palveluiden rahoittamiseen.
8. Uusimaata tulee huomioida uudistuksessa muista maakunnista useilla eri perusteilla poikkeavana maakuntana.
9. Lähidemokratia on turvattava Uudenmaan kaikilla alueilla.
10. Kuntien ja kehitysyritysten rooli yritystoiminnan kehittymisessä ja innovaatiotoiminnan edistämisessä on keskeinen, eikä sitä tule uudella lainsäädännöllä heikentää.
11. Lakiehdotusta on muutettava siten, että kunnan tai kuntien yhtiömuodossa toimivat sidosyksiköt voivat tuottaa kasvupalveluja. Samalla tulisi kokonaisuudessaan uudelleenarvioida lakiin sisältyvä yhtiöittämisvelvollisuus kuten sosiaali- ja terveydenhuollon lakikokonaisuutta arvioitaessa.
12. Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus olisi mahdollista toteuttaa myös ilman maakuntauudistusta.
13. Kunta organisaationa tarjoaa jo hyvän mallin lähipalveluiden ja lähidemokratian toteuttamiseen. Kunnallinen itsehallinto on toimiva hallinnon malli. Sitä romuttamalla ei saada aikaan kustannussäästöjä tai ihmislähtöisempiä palveluita.
14. Uudistuksen vaikutukset tulisi arvioida vielä tarkemmin eikä uudistusta tule toteuttaa tässä muodossa. Lakiesityksen aikataulua tulisi tarkistaa joustavammaksi. Kiireinen aikataulu vaarantaa riittävän tarkan valmistelun.

Lapinjärvellä 5.6.2018

LAPINJÄRVEN KUNTA

Tiina Heikka
Kunnanjohtaja